

PLE FEBRER 2014

7.9 Proposició del Grup Municipal de la CUP per a l'estudi de la municipalització dels serveis públics externalitzats de l'Ajuntament de Manresa.

El secretari presenta la proposició del Grup Municipal de la CUP, de 13 de febrer de 2014, que es transcriu a continuació:

“Des del grup municipal de la Candidatura d'Unitat Popular manifestem la necessitat de municipalitzar tots aquells serveis que presta l'ajuntament a la ciutat. Aquest posicionament parteix d'una base ideològica a partir de la qual els serveis públics destinats a cobrir necessitats bàsiques de la ciutadania no han de ser un negoci.

-Atès que creiem que ha de ser el consistori qui directament gestioni i controli serveis públics com la recollida de la brossa, l'enllumenat públic, la neteja de la ciutat, les escoles bressol, la neteja de les dependències municipals, la jardineria, etc. Tots aquells serveis que no es corresponen a actuacions puntuals, sinó a serveis bàsics de la ciutat que s'han de prestar obligatòriament pel seu bon funcionament.

-Atès que només s'haurien de poder d'externalitzar alguns serveis a organitzacions amb finalitats socials, tot i que caldria delimitar molt bé quines i apostar per models de gestió compartida.

-Atès que les municipalitzacions, més enllà de la defensa ideològica que en fem, presenten alguns avantatges que ens semblen bàsics:

a) Faciliten el coneixement públic de la gestió dels serveis municipals pel que fa a eficiència, qualitat i característiques de funcionament. Externalitzant, tot aquest coneixement passa a l'esfera privada.

b) S'elimina el conflicte d'interessos que es dona en qualsevol externalització (servei públic-guany privat). La municipalització suposa que la vocació de servei públic i de qualitat i una gestió eficient i econòmica no es defensen des d'interessos contraposats.

c) El servei municipalitzat no té la càrrega del marge de benefici que reclama l'activitat privada per dur a terme qualsevol servei. Si hi ha qualsevol marge d'explotació, només es farà servir per a la reinversió, no per a l'enriquiment privat. A més a més, en empreses 100% públiques es pot aconseguir no estar subjecte al pagament d'IVA, amb l'estalvi que actualment això suposa.

d) Les condicions dels treballadors del servei poden ser molt més justes que en l'esfera privada.

e) Amb les municipalitzacions, es pot aconseguir gestionar un servei de manera més econòmica, eficient, transparent, compartida i participada pels ciutadans.

Per tot això, des del grup municipal de la Candidatura d'Unitat Popular proposem al ple de l'Ajuntament de Manresa l'adopció dels següents **ACORDS**:

PRIMER No prorrogar cap dels contractes de serveis externalitzats a no ser que hi hagi un acord del ple municipal al respecte.

SEGON Iniciar, com a mínim, un any abans de la finalització de cada un dels contractes dels serveis externalitzats, un estudi sobre els costos de gestionar públicament, ja sigui directament des de l'ajuntament o a través d'una societat municipal, el servei. Aquest estudi haurà d'estar acabat i a disposició dels grups municipals i la ciutadania com a mínim 8 mesos abans que finalitzi el contracte i s'haurà de debatre, com a mínim, en comissió informativa, essent el més recomanable portar-ho al ple municipal.

TERCER Elaborar abans d'un mes, un calendari amb tots els terminis dels contractes existents i la planificació dels estudis a realitzar.”

El senyor Jordi Masdeu, portaveu del Grup Municipal de la CUP, manifesta que la proposició que presenten fa referència a un tema preocupant i important per a la ciutat sobre com es gestionen els serveis públics de titularitat municipal i que ha de prestar l'ajuntament a tota la ciutadania de Manresa.

El GMCUP creu que els serveis públics s'han de gestionar amb empreses públiques, no mitjançant l'externalització, per tres tipus de raons.

La primera, per raons polítiques, ja que tot el que sigui públic s'ha de gestionar públicament amb afany de servei públic i sense ànim de lucre, pensant en el benefici comú i no en el benefici empresarial.

La segona raó és de tipus tècnic. El coneixement que generen aquestes empreses i aquests serveis creu que és important que se'l quedi l'administració pública i que no hi hagi un conflicte d'interessos entre el que és públic i el que és privat, que normalment acaba malament.

En tercer lloc, per una qüestió de transparència i de proximitat, és important que els serveis es gestionin des de l'administració, ja que permet activar uns mecanismes de control que igualment s'haurien d'establir externalitzant-los, quan si es gestionen directament des d'una empresa municipal els mecanismes són innecessaris perquè ja forma part de la mateixa estructura.

Finalment, per raons econòmiques, sempre ens queixem que costa quadrar el pressupost.

El GMCUP creu que remunicipalitzant els serveis públics l'Ajuntament s'estalviarà diners.

En primer lloc els diners de l'IVA, que en molts casos s'han de pagar i que en el cas de les empreses municipals s'estalviaria.

En segon lloc s'estalviaria el marge comercial que tenen les empreses, llevat d'algun cas on les externalitzacions són entitats sense ànim de lucre, però la majoria tenen un marge comercial superior al 10%.

Finalment es podrien aprofitar recursos municipals que ajudarien a abaratir costos.

La gestió directa mitjançant empreses municipals seria la idònia, com ho demostren les dues empreses municipals que a Manresa funcionen molt bé: Aigües de Manresa, amb l'abastament d'aigua a Manresa i a d'altres pobles de la rodalia, i també gestiona altres encàrrecs amb l'estructura de què disposa.

L'altra és Manresana d'Equipaments Escènics, que gestiona els teatres municipals, la qual cosa també repercuteix en l'activitat cultural de la ciutat.

El GMCUP considera que això no s'hauria de limitar només a l'aigua i als equipaments escènics sinó que caldria anar més enllà.

Per aquestes raons demanen que s'elabori un calendari on quedin ben clares quines són totes les concessions actualment externalitzades.

Que es faci un seguiment d'aquest calendari i quan falti un any per al venciment d'aquestes externalitzacions l'Ajuntament elabori un estudi dels costos que suposaria fer-ho a través d'una empresa municipal. També es demana poder donar-ne compte als diferents grups municipals i que es debati en comissió informativa.

Finalment el GMCUP demana que totes les concessions que es renovin es facin mitjançant l'acord del Ple, tot i que està delegat en la Junta de Govern, creuen que és important que especialment totes les concessions es debatin pel Ple municipal i es puguin explicar a la ciutadania.

El senyor Pere Culell, president del Grup Municipal d'ERC, diu que el debat públic-privat és un debat molt actual i difícil, ja que de vegades hi ha molts apriorismes i maniqueïsmes. Les empreses municipals, són societats anònimes, que tenen subvencions i que poden acomiadar gent. Creia que treballava en un hospital concertat i resulta que treballa a la privada. És un hospital que té una gestió privada, però sense ànim de lucre, i tampoc quedaria clar que la gestió pública per definició sigui superior a la privada, ja que caldria veure l'eficiència i els resultats, no només l'econòmic, i on repercuteix.

El GMERC s'ha queixat diverses vegades que hi ha hagut massa externalització de contractes de serveis per part de l'Ajuntament, que s'hagués pogut aprofitar més el personal de l'Ajuntament, però quan es parla de serveis públics externalitzats s'està parlant sobretot de recollida d'escombraries, de neteja de via pública, d'enllumenat, jardineria, transport; que amb l'actual legislació seria impossible contractar el personal necessari per prestar-los, i ni tan sols la creació d'una nova empresa municipal que en portés la gestió.

El GMERC creu que aquesta és una moció presentada amb bona intenció però, més enllà d'intentar una gestió més eficient i transparent, com es dedueix dels atesos, a la pràctica no veuen que aquesta proposta ajudi en aquest sentit i no hi donaran suport.

El senyor José Luis Irujo, president del Grup Municipal del PSC, manifesta que aquest és un antiquíssim debat que caldrà tornar a tenir perquè hi ha coses que es poden replantejar, però la remunicipalització de serveis està fora de l'abast de la majoria d'ajuntaments per moltes raons.

En primer lloc, perquè no coneix cap ajuntament que hagi iniciat aquest retorn i perquè les despeses derivades de la creació de l'estructura que hauria de suportar tots aquests serveis és inassumible, i menys en el moment actual.

En segon lloc, perquè si és cert que la gestió privada no té per què tenir una preferència sobre la pública, tampoc està demostrat el contrari. Tota la resta són apriorismes i dogmatismes que suporten malament l'anàlisi rigorosa quan s'entra a valorar les experiències privades i públiques. Hi ha experiències de gestió privada i pública exitoses, de la mateixa manera que hi ha serveis públics deficitaris o mal gestionats i serveis privats que també passa el mateix.

Pel que fa als atesos de la proposició no diria que són tan taxatius com les afirmacions que es fan en la moció.

En tercer lloc, hi ha trampes dialèctiques respecte les tres empreses municipals de Manresa, amb el benentès que n'hi ha una que no funciona extraordinàriament bé sinó que més aviat s'hauria de prendre en algun moment una decisió.

En relació amb les altres dues, diu que el regidor juga amb una tradició històrica d'un bé molt preuat, que ha estat l'aigua. Si Manresa, després de la seva història, no tingués una empresa exitosa en distribució d'aigua, seria per fer-s'ho mirar.

Quant a la Manresana d'Equipaments, si en el darrer ple el discurs del senyor Masdeu li va semblar que era gairebé neoliberal, perquè posava en tela de judici l'existència d'un equipament municipal, concretament l'Ateneu les Bases, pel cost econòmic que té, i avui gairebé sembla un col·lectivista.

Fa pocs dies els mitjans de comunicació deien que l'hàbit de la lectura s'havia incrementat extraordinàriament a Manresa, per l'encertada tasca del govern municipal actual, però també de l'anterior, en fer més sales de lectura com la de l'Ateneu. El que no val és ser una cosa o l'altra dependent del que es vulgui pretendre.

El GMPSC està disposat a concedir-li que a vegades la gestió pública és molt bona. El senyor Culell ho ha dit, la Generalitat de Catalunya ofereix serveis hospitalaris a la ciutat de Manresa a través de la concessió d'un concert amb una fundació privada que és la Fundació Althaia, fundació privada perquè té personalitat jurídica pròpia, però fa l'encàrrec que el Servei Català de la Salut li encarrega i financia.

Pel que fa a Manresana d'Equipaments Escènics funciona molt bé, després de la multimilionària inversió que ha fet l'Ajuntament en construir un equipament envejable per totes les ciutats de Catalunya. Pregunta si això també és malbaratament de diners o els manresans poden gaudir d'unes arts escèniques que moltes ciutats mitjanes envegen. Ara es disposa d'espectacles de tota mena gràcies a la gran inversió feta per l'Ajuntament, i també la podria posar en dubte, ja que part d'aquesta inversió forma part del deute de l'Ajuntament.

De la mateixa manera el Conservatori de música és un deute que l'Ajuntament ha adquirit però que Manresa pot presumir d'un equipament que li dona una qualitat cultural envejable.

L'estructura que l'Ajuntament hauria de tenir per suportar i gestionar els serveis públics que s'han mencionat: recollida de la brossa, enllumenat públic, neteja de la ciutat, escoles bressol..., és avui en dia plantejar-se una quimera de la que es pregunta si el GMCUP, que fa tres anys que governen a Navàs, l'ha posat en pràctica.

El GMPSC valora la proposició presentada pel GMCUP perquè és cert que cal tenir present que com a administració pública, d'una forma o altra, s'ha de tenir ple control sobre el que es concedeix com a servei i donar sempre comptes a la ciutadania dels índexs d'eficiència, eficàcia, qualitat, rendibilitat social, ètica laboral, etc.

Com a administració pública l'obligació és la de defensar aquests valors, però que la gestió sigui pública o privada li sembla que avui en dia és un debat que està fora del plantejament pràctic de la majoria d'ajuntaments com el de Manresa.

El GMPSC votarà en contra de la proposició.

El senyor Antoni Llobet, portaveu del Grup Municipal de CiU, manifesta que aquest és un debat apassionant que caldrà tenir en compte en altres plens o en conteses electorals per posar sobre la taula què planteja cadascú.

Diu que quan es parla de municipalització entén que vol dir municipalització de la gestió, però els serveis dels quals es parla ja són de titularitat municipal. És important que això quedi clar perquè una cosa és la concessió administrativa i una altra la concertació, un servei que es presta amb titularitat privada i es considera que aquest servei ja s'està prestant correctament, i s'estableix un concert perquè la gent pugui utilitzar-lo.

Tots els serveis que planteja la proposició són municipals i la titularitat correspon a l'Ajuntament de Manresa, és municipal, i del que es parla és de la gestió, però aquesta la fa l'empresa que opta a la concessió, però com que és un servei municipal els condicionants bàsics els manté i són exclusiva de l'Ajuntament, mitjançant els plecs de clàusules, directament gestionats per l'Ajuntament, perquè són serveis de titularitat municipal.

Insisteix que la titularitat és important perquè es podria entendre que s'està prestant serveis a partir de titularitats privades i no és així, tots són serveis de titularitat municipal.

En relació a la intervenció del senyor Masdeu, quan ha fet referència a la transparència, que suposa que no és per posar-la en dubte perquè els plecs de clàusules són totalment públics, ja que en el text de la proposició es diu que potser s'haurien d'acceptar excepcions de segons quines entitats amb finalitats socials, però al mateix temps diu que s'hauria de limitar molt bé quines. Això no li sembla tan transparent. S'hauria de decidir quines poden participar i quines no? Creu que és més transparent el funcionament actual i ho diu perquè: qui s'atorga el dret de decidir quines poden i quines no?

El senyor Llobet diu que la proposició parla diverses vegades que és una defensa ideològica, però generalitzaria una mica l'argument. La CUP és una força política i CiU una altra, són forces polítiques diferents, amb un programa i uns principis ideològics diferents i, des de la seva posició el GMCiU mai posarà en dubte que la ideologia de qualsevol força política vol dir la manera com creu que s'han de gestionar millor els interessos de la ciutadania, igual com els agrada quan passa que la resta també consideri que pot no estar d'acord amb la seva manera d'entendre la gestió dels interessos de la ciutadania, però la voluntat de l'equip de govern és servir als interessos de la ciutadania.

Tots els regidors presents a la sala són ciutadans escollits mitjançant un procés democràtic i d'aquí a un any i mig potser no hi seran perquè el mateix procés pot dir que no ho fan prou bé. Està d'acord amb la defensa ideològica i el GMCiU creu que la manera de gestionar els serveis és correcta, no l'ha implantat, ja que fa dos anys i mig que governa després de setze anys de no fer-ho, però s'ha mantingut perquè la considera correcta i no se n'amaga perquè creu que és la millor manera de gestionar a favor dels interessos de la ciutadania de Manresa.

La gestió dels serveis públics municipals a través de concessions li sembla una bona manera d'atendre els serveis de la ciutadania i, a més a més, amb transparència absoluta.

Si es parla de defensa ideològica no poden ser només discursos sinó que també s'ha de practicar i s'ha de demostrar i el GMCUP encara no té molta experiència de govern, però ja té presència en diverses institucions i és molt important que, acompanyat d'una proposició teòrica, es pugui dir: "allà on governem, allà on condicionem els governs ho estem fent, etc...".

Recorda que el primer govern de pacte quadripartit l'Assemblea d'Unitat Popular hi era i no sap si ho va posar com a condicions del pacte o no. És bo que la defensa ideològica, cada cop més, s'intenti defensar amb fets.

Posa com a exemple que avui mateix s'ha votat a favor d'una proposició clarament crítica amb el govern de la Generalitat, que és del seu mateix color polític, perquè s'ha exclòs Manresa del Fons de cooperació local.

Pel que fa a les empreses municipals, el tema d'Aigües de Manresa és important perquè a part de tot el que s'ha dit, hi va haver moments a l'inici del mandat que es va parlar de la possibilitat que pogués deixar de ser municipal, i el govern del GMCiU ho va tenir clar des d'un principi i l'alcalde s'ha mantingut ferm que cal que segueixi essent municipal. Una cosa és com es gestionen els serveis i l'altra la titularitat, i vendre's l'empresa sí que seria perdre la titularitat. L'important és veure com es treballa més que no pas com s'escriuen les proposicions.

El GMCiU votarà en contra perquè amb tota tranquil·litat els sembla bo que es puguin posicionar de forma diferent perquè tots tenen maneres diferents d'entendre les coses, sempre amb l'objectiu de servir de la millor manera a la ciutadania de Manresa.

El senyor Jordi Masdeu, portaveu del Grup Municipal de la CUP, diu que pel que fa a la titularitat, si no ha quedat ben clar en la proposició, sí que ho ha volgut deixar clar en la seva exposició que s'està parlant de serveis de titularitat municipal que es presten amb gestió externalitzada. És difícil trobar una paraula, però si municipalització sembla malament, remunicipalització encara és més complicat. Creu que queda clar en la moció i en l'exposició que s'està parlant de serveis de titularitat municipal, que no presta l'Ajuntament de manera directa o indirecta.

Pel que fa a sobre si la CUP fa o no fa, posa l'exemple d'Arenys on la CUP és un dels tres municipis on governava fins ara, i la CUP sí que ha iniciat un procés de municipalització, en tot cas de recuperació dels serveis públics per gestionar-los des d'empreses municipals. Es pot fer i s'ha fet amb les escombraries, amb les escoles bressol, amb l'enllumenat públic i s'estan fent gestions per fer-ho en altres temes, però no cal anar a Arenys.

A Manresa s'han remunicipalitzat serveis i no s'ha fet els anys 80 sinó en aquesta legislatura. Dos serveis que estaven externalitzats per l'Ajuntament s'han recuperat i han passat a ser gestionats per empreses municipals.

El primer és el de la piscina, que en aquest cas no era una empresa però sí una entitat privada que ho gestionava de manera privada i quan no va funcionar l'Ajuntament va signar l'encomana de gestió a una empresa municipal, per tant, es pot fer.

Un altre cas és el d'una empresa municipal que no funciona tan bé com tots saben, que quan es va acabar la concessió del pàrking de la plaça Milcentenari també es va revertir la gestió a una empresa municipal. Es fa a Arenys, es fa a Manresa, i si hi ha voluntat es pot fer, tot i que la legislació no ajuda.

El tema legal és viable, però pel que fa a despeses si hi ha municipis que les han pogut assumir també ho ha de poder fer Manresa perquè també hi ha beneficis. Si les empreses s'endeuten i agafen aquestes concessions és perquè tenen una expectativa de guany econòmic. Si el té l'empresa el GMCUP creu que una empresa gestionada públicament pot gestionar, com a mínim, igual de bé els recursos i generar els mateixos guanys. El GMCUP creu que es pot anar més enllà i generar beneficis amb el tema de la recollida de les escombraries, però també amb concessions més petites.

El GMCUP creu que, sobretot en el cas de Manresa, hi ha empreses municipals fortes, que val la pena enfortir-les encara més i donar-los serveis que actualment estan externalitzats i creu que la proposició no és descabdellada ni un brindis al sol, i es comprometen dins les seves possibilitats a treballar aquest tema i a desenvolupar-lo perquè creuen en la potencialitat dels serveis públics, té molt recorregut i pot ser part de la solució dels problemes econòmics d'aquest i de tots els ajuntaments.

El senyor Antoni Llobet, portaveu del Grup Municipal de CiU, intervé per dos aclariments puntuals.

Pel que fa a l'exemple que el senyor Masdeu ha posat sobre les piscines, diu que ve a reforçar que la titularitat del servei és municipal i precisament per això es pot dir que si no funciona no pot ser i es pot rescatar. El que no es pot fer és tancar un servei que és de titularitat privada, però es pot fer en el moment que interessi perquè és un servei públic.

Pel que fa al fet que sigui legalment viable vol que quedi clar que no ho ha volgut fer servir perquè segur que parteixen de criteris diferents i no vol que sembli que s'hagin volgut autojustificar. El GMCiU creu que és una bona manera de gestionar la ciutat.

En no haver-hi més intervencions, l'alcalde sotmet la proposició 7.9 a votació, i el Ple la rebutja per 22 vots negatius (11 GMCiU, 4 GMPSC, 3 GMERC 2 GMPP i 2 GMPxC) i 1 vot afirmatiu (1 GMCUP).